

БӨЛІМ: ЖАСАНДЫ ИНТЕЛЕКТ

Жасанды интеллект деген не: қазақ қоғамына пайдалы мүмкіндіктері мен нақты қауіптері

ЖАРИЯЛАНДЫ
18.05.2026

ТІРЕК СӨЗДЕР
AI, Жасанды интеллект, қазақ тіліндегі мақала, технология, цифрлық сауат

СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/188825/>

Жасанды интеллект (ЖИ) бүгінде тек технология мамандарының тақырыбы емес. Ол білім беруде, медицинада, бизнесте, мемлекеттік қызметте және медиада күнделікті қолданылып келеді. Бірақ ең маңызды сұрақ — ЖИ бәрін алмастыра ма, әлде адамға жаңа құрал бола ма? Шын жауап осы екі шектің ортасында жатыр: ЖИ — қуатты көмекші, бірақ оны дұрыс түсінбей қолдану қателікке де, әділетсіздікке де әкелуі мүмкін.

ЖАСАНДЫ ИНТЕЛЕКТ ҚАЛАЙ ЖҰМЫС ІСТЕЙДІ?

Қарапайым тілмен айтсақ, ЖИ — үлкен деректерден заңдылық үйренетін бағдарламалар жүйесі. Ол мәтінді талдайды, суретті таниды, дыбысты ажыратады, шешім ұсынуы мүмкін. Бірақ ол адам сияқты «ойламайды»; ықтимал жауаптарды есептейді. Сондықтан ЖИ берген нәтиже әрдайым тексеруді қажет етеді.

Неге ол пайдалы?

- Уақыт үнемдейді:** мәтін құрастыру, аудару, дерек сұрыптау сияқты жұмыстарды жылдамдатады.
- Сапаны арттырады:** дәрігерге диагноз қоюда, мұғалімге оқу материалын іріктеуде көмек бере алады.
- Қолжетімділікті кеңейтеді:** ауылдағы оқушыға да, шағын бизнеске де күрделі құралдарды қолдануға мүмкіндік береді.

ҚАНДАЙ ТӘУЕКЕЛДЕР БАР?

ЖИ-дің әлсіз тұсы — қателесу мүмкіндігі. Ол жалған ақпаратты сенімді түрде ұсынуы, деректердегі біржақтылықты қайталауы, жеке мәліметтерді қауіпке тігуі мүмкін. Тағы бір мәселе — еңбек нарығы. Кейбір қарапайым тапсырмалар автоматтандырылған сайын, адамдарға жаңа дағдылар керек болады.

Қазақ қоғамы үшін ең өзекті сұрақ

Бізге «ЖИ бар ма, жоқ па?» деген сұрақтан гөрі «оны кім, қандай ережемен қолданады?» деген сауал маңызды. Егер мектепте, университетте және мемлекеттік мекемелерде ЖИ сауаттылығы қалыптаспаса, технологияның пайдасынан гөрі шатасуы көп болуы мүмкін.

НЕ ІСТЕУ КЕРЕК?

- ЖИ берген ақпаратты міндетті түрде бірнеше дереккөзбен салыстыру.
- Жеке мәліметтерді енгізерде сақ болу.
- ЖИ-ді көмекші құрал ретінде пайдалану, толық шешім қабылдатпау.
- Қазақ тіліндегі сапалы дерек пен модельдерді дамытуға көңіл бөлу.

Жасанды интеллект — адам еңбегінің жауы емес, бірақ ойланбай қолданса, қауіпті құралға айналуы мүмкін. Ең дұрыс ұстаным — үрей де емес, соқыр сенім де емес. Білім, сын тұрғысынан ойлау және жауапты саясат болса, ЖИ Қазақстан үшін нақты мүмкіндікке айналады.

ҚМ АА Куәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.